

Sygn. akt III AUa 607/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grażyna Czyżak
Sędziowie:	SSA Daria Stanek (spr.) SSA Iwona Krzeczowska - Lasoń
Protokolant:	sekr.sądowy Agnieszka Makowska

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2017 r. w Gdańsku

sprawy R. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w W.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji R. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 12 stycznia 2017 r.,
sygn. akt VII U 805/17

oddala apelację.

SSA Daria Stanek SSA Grażyna Czyżak SSA Iwona Krzeczowska – Lasoń

Sygn. akt III AUa 607/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 lipca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. odmówił ubezpieczonemu R. S. prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, bowiem nie wykazał 25 lat stażu pracy, a jedynie 18 lat, 11 miesięcy i 25 dni oraz nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 13 lat, 6 miesięcy i 19 dni.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony R. S. wskazał, iż otrzymuje świadczenie emerytalne wypłacane mu przez instytucję emerytalną Królestwa Belgii, gdzie pracował na statkach u armatorów belgijskich. Wskazał, iż nie zgadza się z nieuznaniem mu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych okresów zatrudnienia

po 1 stycznia 1999 roku. Nie zgadza się również z obniżeniem okresów nieskładkowych do wysokości 1/3 okresów składkowych. Zauważył również, że okresy uznane przez organ rentowy nie pokrywają się z wpisami w książeczce żeglarskiej.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu podtrzymał przedstawioną wcześniej argumentację. Wskazał ponadto, że uwzględnione zostały wszystkie okresy podlegania ubezpieczeniu, które zostały wskazane w formularzu E205 przesłanym przez belgijską instytucję ubezpieczeniową. Jednocześnie zauważył, iż instytucja belgijska nie wskazała konkretnych dat okresów, w jakich ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu, a jedynie ilość dni takiego ubezpieczenia. Dlatego też na karcie przebiegu ubezpieczenia podawany jest faktyczny wymiar ubezpieczenia w Belgii w fikcyjnych okresach „od – do”.

Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 12 stycznia 2017 roku oddalił odwołanie, sygn. akt VII U 805/17.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

R. S. urodził się w dniu (...). Na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił 18 lat, 11 miesięcy i 25 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 13 lat, 6 miesięcy i 19 dni okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach. Nie jest członkiem OFE .

W okresie od 1 października 1973 roku do dnia 18 marca 1978 roku studiował w Wyższej Szkole Morskiej.

W okresie od 19 maja 1978 roku do dnia 6 lipca 1992 roku zatrudniony był w (...) w G. jako motorzysta, asystent maszynowy oraz mechanik. W tym czasie w okresie od 16 maja 1990 roku do dnia 6 lipca 1992 roku korzystał z urlopu bezpłatnego celem zatrudnienia na statkach bandery obcej.

Na dzień 1 stycznia 1999 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał do ogólnego stażu pracy:

- okres od dnia 1 października 1973 roku do dnia 31 marca 1978 roku jako okres nieskładkowy ubezpieczenia;
- okres od dnia 19 maja 1978 roku do dnia 15 maja 1990 roku jako okres składkowy ubezpieczenia;
- okres od dnia 21 lipca 1991 roku do dnia 30 lipca 1992 roku jako okres składkowy ubezpieczenia;
- okres od 1 sierpnia 1992 roku do dnia 25 grudnia 1993 roku jako okres składkowy ubezpieczenia;
- okres od dnia 1 maja 1994 roku do dnia 31 października 1994 roku jako okres składkowy ubezpieczenia;
- okres od dnia 1 października 1994 roku do dnia 6 listopada 1994 roku jako okres nieskładkowy ubezpieczenia.

W dniu 25 listopada 2016 roku ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Decyzją z dnia 28 lipca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. odmówił mu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dokumenty zawarte w aktach sprawy, w tym w aktach ubezpieczeniowych, których wiarygodność nie była kwestionowana w trakcie postępowania przez żadną ze stron, zatem również Sąd uznał je za miarodajne dla dokonania ustaleń.

Przechodząc do rozważań merytorycznych Sąd Okręgowy na wstępie wskazał,

iż postępowanie sądowe dotyczy prawa ubezpieczonego do emerytury, jednak postępowanie to ogranicza się do kontroli zaskarżonej decyzji; oznacza to, że przedmiotem rozstrzygnięcia sądowego jest jedynie to prawo, które było przedmiotem zaskarżonej decyzji. Decyzja ta zaś, zgodnie ze złożonym przez ubezpieczonego wnioskiem z dnia 25 listopada 2015 roku dotyczyła tylko rozstrzygnięcia o prawie do świadczenia emerytalnego z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Tym samym, Sąd nie miał podstaw do badania, czy ubezpieczony spełnił przesłanki do nabycia prawa do emerytury pomostowej.

W związku z powyższym Sąd I instancji stwierdził, że przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest jedynie prawo ubezpieczonego do emerytury określonej w przepisie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2016, poz. 887 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet, okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet, nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ubezpieczony swoje prawo do emerytury w obniżonym do 60 lat wieku emerytalnym wiąże z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych, a zatem stosownie do art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej wymaganym jest, aby wykazał on na dzień 1 stycznia 1999 roku 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, ze zm.), t.j. pracy wymienionej w wykazie A tegoż rozporządzenia.

Zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Sąd Okręgowy wskazał, iż bezspornym jest, że ubezpieczony ukończył 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 18 lat, 11 miesięcy i 25 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 13 lat, 6 miesięcy i 19 dni okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach oraz nie jest członkiem OFE. Bezspornie zatem, poza 25 – letnim ogólnym stażem pracy oraz 15 – letnim stażem pracy w warunkach szczególnych przebytym do dnia 1 stycznia 1999 roku, spełnia wszystkie pozostałe wymienione w art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej warunki do przyznania dochodzonego świadczenia.

Wobec powyższego, jak wskazał Sąd I instancji, przedmiotem sporu pozostawało ustalenie, czy ubezpieczony legitymuje się wymaganym 25 – letnim okresem składkowym i nieskładkowym, jak również czy legitymuje się 15 – letnim stażem pracy w warunkach szczególnych.

W tym zakresie Sąd Okręgowy przytoczył, iż zgodnie z treścią przepisu art. 5 ust. 1 cytowanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu prawa do emerytury i renty i obliczaniu ich wysokości uwzględnia się, z zastrzeżeniem ust. 2–5, następujące okresy:

1) składkowe, o których mowa w art. 6;

2) nieskładkowe, o których mowa w art. 7.

Przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych (ust. 2).

Okresami składkowymi, zgodnie z treścią przepisu art. 6 ust. 1 pkt 1 są m.in. okresy ubezpieczenia jak również okresy ubezpieczenia za granicą, jeżeli tak stanowią umowy międzynarodowe (art. 8). Z kolei okresami nieskładkowymi są m.in. okresy nauki w szkole wyższej na jednym kierunku, pod warunkiem ukończenia tej nauki, w wymiarze określonym w programie studiów (art. 7 pkt 9 cytowanej ustawy).

Mając zatem na uwadze treść powyższych przepisów Sąd I instancji przeprowadził na okoliczność legitymowania się przez ubezpieczonego na dzień wejścia w życie cytowanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tj. 1 stycznia 1999 roku, 25 – letnim okresem składkowym i nieskładkowym postępowanie dowodowe z dokumentów z akt ubezpieczeniowych oraz dokumentów przedstawionych przez ubezpieczonego. Ich analiza wskazuje jednakże, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaliczył do ogólnego stażu pracy ubezpieczonego wszystkie okresy składkowe przebyte do 1 stycznia 1999 roku, zarówno te, gdy skarżący podlegał ubezpieczeniom w Polsce, jak i te, gdy podlegał ubezpieczeniom w Królestwie Belgii, oraz nieskładkowe, które w sposób prawidłowy, zgodnie z treścią cytowanego powyżej przepisu art. 5 ust. 2 cytowanej ustawy o FUS, zostały ograniczone do wysokości 1/3 udowodnionych okresów składkowych.

Jednocześnie Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że ubezpieczony nie zakwestionował wystawionego przez instytucję ubezpieczeniową Królestwa Belgii wystawionego formularza E205, w którym wskazała ona, przez ile dni w latach 1991 – 1994 ubezpieczony objęty był ubezpieczeniem w tym państwie. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaś w całości uwzględnił je do ogólnego stażu pracy ubezpieczonego. Ubezpieczony nie wnosił o uwzględnienie innych okresów składkowych przebytych do dnia 1 stycznia 1999 roku.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że rację ma skarżący, iż uznane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych okresy składkowe w latach 1991 – 1994 nie zawsze pokrywają się z okresami, kiedy przebywał na statkach morskich wpisany na listę członków załogi tych statków. Jednakże nie powoduje to, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nieprawidłowo dokonał ustalenia ogólnego stażu pracy ubezpieczonego. Instytucja ubezpieczenia społecznego w Królestwie Belgii, wystawiając formularz E205, w którym potwierdziła okresy ubezpieczenia w tym państwie, nie wskazała bowiem konkretnych dat, w jakich ubezpieczony podlegał tamtejszemu ubezpieczeniu. W formularzu tym wskazano jedynie ilość dni podlegania ubezpieczeniu. Dlatego też Zakład Ubezpieczeń Społecznych, uwzględniając te dni, przyjął hipotetyczny okres podlegania ubezpieczeniom w tym państwie, którego długość odpowiada wskazanej w formularzu E205 przez instytucję belgijską ilości dni. Dlatego też, pomimo rozbieżności pomiędzy przedstawioną przez ubezpieczonego książeczką żeglarską, a okresami uwzględnionymi przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, liczba dni uwzględniona przez organ rentowy do ogólnego stażu pracy jest taka sama.

Reasumując, Sąd Okręgowy stwierdził, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych w sposób prawidłowy ustalił ogólny staż ubezpieczeniowy na 18 lat, 11 miesięcy i 25 dni, co oznacza, że ubezpieczony nie spełnia jednej z podstawowych przesłanek niezbędnych do przyznania mu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, jaką jest legitymowanie się 25 – letnim okresem składkowym i nieskładkowym przebytym do dnia 1 stycznia 1999 roku.

Odnosząc się do zastrzeżeń ubezpieczonego odnośnie przyznania mu prawa do odpowiednika świadczenia emerytalnego z tytułu pracy w szczególnych warunkach w Królestwie Belgii Sąd Okręgowy stwierdził, że świadczenie to zostało mu przyznane na podstawie tamtejszych przepisów prawnych, które są inne niż przepisy obowiązujące

w Rzeczypospolitej Polskiej. Każde państwo może odmiennie regulować prawo do emerytury, a zatem spełnienie odpowiednich przesłanek do nabycia emerytury na terenie Królestwa Belgii nie musi oznaczać, że prawo takie przysługiwać będzie ubezpieczonemu w Polsce.

W przypadku ubezpieczonego, w chwili wydania zaskarżonej decyzji jego wiek emerytalny wynosił 67 lat; po osiągnięciu wieku emerytalnego nie ma już znaczenia, czy staż pracy dotyczy okresu sprzed 1 stycznia 1999 r. O ile jednak ubezpieczony stara się

o emeryturę w wieku wcześniejszym, musi on spełniać wszystkie przesłanki określone we wskazanych powyżej przepisach, w tym powinien legitymować się wymaganym ogólnym stażem pracy w wymiarze 25 lat przebytych do dnia 1 stycznia 1999 roku.

Na zakończenie Sąd I instancji podkreślił, że uznał za bezprzedmiotowe rozstrzygnięcie kwestii, czy ubezpieczony legitymuje się wymaganym 15 – letnim okresem zatrudnienia

w szczególnych warunkach. Ustalenie tej kwestii nie mogło bowiem w jakikolwiek sposób wpłynąć na rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie, z uwagi na brak spełnienia warunku 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych do dnia 1 stycznia 1999 r.

Z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

w związku z cytowanymi wyżej przepisami oddalił odwołanie ubezpieczonego, o czym orzeczono w sentencji wyroku.

Apelację od wyroku wywiódł ubezpieczony.

W uzasadnieniu apelacji wnioskodawca wskazał, że 7 lutego 2017 roku złożył wniosek o emeryturę pomostową. W odpowiedzi na ten wniosek otrzymał postanowienie

z ZUS K. o zawieszeniu postępowania ze względu na toczące się postępowanie

o emeryturę. Ubezpieczony stwierdził, że wydanie decyzji odmownej w przedmiocie emerytury nastąpiło po prawie 8-miu miesiącach od daty złożenia wniosku. Zdaniem wnioskodawcy ZUS W. (...) miał dosyć czasu, żeby na podstawie dokumentów z przebiegu jego pracy w Polsce i w Belgii poinformował ubezpieczonego o prawie

do emerytury i/lub tzw. emerytury pomostowej, a nie wydawać tylko decyzje i powoływać się na uregulowania prawne.

Gdyby bowiem ubezpieczony wiedział wcześniej, jak ZUS określi jego prawo do emerytury czy emerytury pomostowej w formie informacji (a nie w formie długo wydawanych decyzji i pouczeń), to być może nie podjąłby decyzji o przejściu na emeryturę należnej mu z Belgii. Dzisiaj tych spraw nie da się już odkręcić. Jest wykluczony powrót do pracy zawodowej u belgijskiego pracodawcy na poprzednich warunkach.

Zdaniem ubezpieczonego stanowisko i sposób załatwiania sprawy prawa do emerytury przez ZUS jest nie do przyjęcia.

Wnioskodawca stwierdził, że nie składał "prośby"

czy „podania” o emeryturę/emeryturę pomostową. To był "wniosek", czyli wyrażenie woli/chęci przejścia na emeryturę, i to ZUS powinien udzielić mu w możliwie krótkim terminie informacji, jakie prawa mu przysługują, bazując na dostępnych dokumentach

i obowiązującym prawie.

Odnosząc się do ustawy emerytalnej z 1998 roku, ubezpieczony zarzucił, że jest ona dyskryminująca w stosunku do osób urodzonych znacznie później niż w 1949 roku

i dodatkowo po studiach wyższych. Warunek posiadania 25 lat składkowych

i nieskładkowych jest raczej bardzo rzadko możliwy do spełnienia.

W opinii apelującego ZUS powinien przyznać mu prawo do emerytury pomostowej od 1 kwietnia 2016 roku, czyli od daty przyznania mu emerytury z Królestwa Belgii.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie. Zaskarżony wyrok Sądu

I instancji odpowiada prawu.

Przedmiotem sporu między stronami było, czy wnioskodawca R. S. spełnił kumulatywne przesłanki warunkujące nabycie prawa do emerytury w wieku obniżonym, przewidzianej w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227

ze zm.) w zw. z art. 32 tej ustawy, w szczególności przesłankę legitymowania się 25-letnim stażem ogólnym.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, w powyższym zakresie Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, zaś w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 k.p.c. Szczegółowa analiza materiału dowodowego zgromadzonego w aktach organu rentowego oraz aktach sądowych doprowadziła Sąd odwoławczy do przekonania, że staż ogólny ubezpieczonego został prawidłowo obliczony w wymiarze 18 lat, 11 miesięcy i 25 dni.

Stwierdzić również należy, że Sąd Okręgowy nie popełnił błędów w rozumowaniu

w zakresie zarówno ustalonych faktów, jak też ich kwalifikacji prawnej, albowiem prawidłowo zinterpretował i zastosował odpowiednie przepisy prawa.

Sąd Apelacyjny zaakceptował zatem w całości ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, traktując je jak własne, nie widząc w związku z tym konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNP 1999, nr 24, poz. 776). Sąd odwoławczy w pełni podziela także ocenę prawną, jakiej dokonał Sąd pierwszej instancji, uznając ją za wyczerpującą, a tym samym nie ma potrzeby powtarzać w całości trafnego wyводу prawnego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2006 r., IV CK 380/05, LEX nr 179977; z dnia 16 lutego 2005 r., IV CK 526/04, LEX nr 177281).

Wskazać należy na przepis art. 8 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, który stanowi wyjątek od tzw. zasady terytorialności określonej w art. 15 ust. 1 ww. ustawy, zgodnie z którym podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego. Zasada ta oznacza, że obowiązek ubezpieczenia powstaje z tytułu zatrudnienia wykonywanego na terytorium RP. Ww. art. 8 ustawy o emeryturach i rentach

z FUS dopuszcza uwzględnienie okresu ubezpieczenia za granicą, jednak pod warunkiem,

że tak stanowią umowy międzynarodowe. Mając na uwadze zarzuty odwołującego, podkreślić trzeba, iż ustalając prawo do emerytury uwzględnia się nie okresy zatrudnienia za granicą, które mogą być według prawa polskiego kwalifikowane jako okresy ubezpieczenia,

lecz okresy, które zgodnie z prawem państwa, w którym ubezpieczony w danym okresie przebywał (był zatrudniony) i podlegał ubezpieczeniu, są okresami ubezpieczenia i mogą być na zasadzie art. 8 uwzględniane przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz

przy obliczaniu ich wysokości w Polsce. Takiej zaś kwalifikacji mogą dokonać właściwe organy ubezpieczeniowe (lub sądy) państwa, w którym zatrudnienie to miało miejsce

(por. wyrok SN z 5 października 2006 r., I UK 99/06, LexPolonica nr 1721681). Dlatego też uznać należy, że ustalenie okresów ubezpieczenia wnioskodawcy w Królestwie Belgii

przez organ rentowy oraz Sąd I instancji na podstawie formularza E205 wystawionego

przez instytucję ubezpieczenia społecznego Królestwa Belgii, było w pełni prawidłowe. Jeśli ubezpieczony kwestionuje wynikające z przedmiotowego zaświadczenia dane dotyczące wymiaru potwierdzonych okresów ubezpieczenia w ramach belgijskiego ubezpieczenia,

to powinien zwrócić się do belgijskiej instytucji ubezpieczenia społecznego, albowiem

ani polski organ rentowy, ani polski sąd nie są uprawnione do ustalania i weryfikacji okresów ubezpieczenia przebytych w ramach ubezpieczenia w Belgii.

Na marginesie należy także zauważyć, że Sąd I instancji trafnie wyjaśnił ubezpieczonemu, iż emerytura jest przyznawana i wyliczana w oparciu o przepisy tego państwa, w którym ubezpieczony występuje z wnioskiem o

przyznanie przedmiotowego świadczenia. Przepisy z zakresu zabezpieczenia społecznego w różnych państwach członkowskich w odmienny sposób regulują zaś przesłanki, od spełnienia których uzależnione jest prawo do emerytury. Aby nabyć uprawnienia do świadczenia z danego państwa członkowskiego należy spełnić warunki przewidziane przez ustawodawstwo tegoż państwa. Stąd też, przyznanie tego świadczenia w jednym z państw, w którym wnioskodawca przebył okresy ubezpieczenia, nie oznacza automatycznie, że spełnia on warunki do przyznania emerytury w innym państwie.

Wobec nieudowodnienia przez ubezpieczonego posiadania 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, Sąd I instancji trafnie stwierdził, że kwestia legitymowania się przez niego 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze stała się bezprzedmiotowa. Wydanie wyroku w istocie ustalającego posiadanie wymaganego stażu pracy w szczególnych warunkach, jako jednej z kilku przesłanek prawa do emerytury, które muszą być spełnione łącznie jest niedopuszczalne. Istota decyzji organu rentowego polega bowiem na rozstrzygnięciu o prawie do konkretnego świadczenia

(lub o jego wysokości) jako całości, a nie o poszczególnych elementach składających się na to prawo. Sąd stwierdzający spełnienie przez ubezpieczonego jednego lub więcej warunków powstania prawa do świadczenia, nie może ustalić tego w sentencji wyroku,

przy jednoczesnym oddaleniu odwołania ubezpieczonego od niekorzystnej dla niego decyzji organu rentowego (tak: wyrok SN z 15 grudnia 2000 r. II UKN 147/00, OSNP 2002/16/389, Legalis nr 54308, zob. też: postanowienie Sądu Najwyższego z 13 maja 1999 r., II UZ 52/99 - OSNP 2000, nr 15, poz. 601; wyrok Sądu Najwyższego z 6 września 2000 r., II UKN 685/99 - OSNP 2000, nr 5, poz. 121; postanowienie Sądu Najwyższego z 13 października 2009 r., II UK 234/08 - LEX nr 553692 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 2 marca 2011 r., II UZ 1/11 - LEX nr 844747).

Kontynuując rozważania, po raz kolejny należy również wyjaśnić ubezpieczonemu, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (tak np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2011 r., I UK 357/10, LEX nr 863946). Jak trafnie zauważył Sąd pierwszej instancji, w postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych - które ma charakter odwoławczy i kontrolny - postępowanie sądowe ogranicza się do sprawdzenia zgodności z prawem decyzji wydanej przez organ rentowy. Badanie takie jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili wydania decyzji, a więc w chwili ustalania prawa do świadczenia przez organ rentowy.

W postępowaniu odwoławczym sąd weryfikuje jedynie ustalenia dokonane przez organ. Przeniesienie sprawy na drogę sądową przez wniesienie odwołania od decyzji organu rentowego ogranicza się zatem do okoliczności uwzględnionych w decyzji, a między stronami spornych - poza tymi okolicznościami spór sądowy nie może zaistnieć. Podkreślić należy, iż sąd może zmienić decyzję organu rentowego tylko wówczas, gdy jest wadliwa, nie może natomiast zastępować organu kompetentnego do jej wydania i we własnym zakresie ustalać prawa do świadczenia.

Z uwagi na powyższe, mając na względzie fakt, że na skutek wniosku ubezpieczonego z dnia 25 listopada 2015 roku pozwany organ wydał decyzję odmowną w przedmiocie prawa do emerytury w wieku obniżonym, na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy

o emeryturach i rentach z FUS, nie było możliwe w niniejszym postępowaniu badanie przesłanek i rozstrzygnięcia w przedmiocie ewentualnego prawa wnioskodawcy do emerytury pomostowej.

Reasumując, R. S. nie wykazał, iż legitymuje się jedną z przesłanek prawa do emerytury wcześniejszej, kumulatywnie wymienionych w art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 2 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a skoro tak, to nie jest uprawniony do emerytury w wieku obniżonym.

Oceny powyższej nie zmienia wywiedziona przez ubezpieczonego apelacja, która ogranicza się do wyrażenia niezadowolenia ze sposobu działania organu rentowego oraz treści obowiązujących przepisów prawnych w zakresie

zabezpieczenia emerytalnego. Nie zawiera natomiast żadnych merytorycznych zarzutów przeciwko orzeczeniu Sądu I instancji.

Odnosząc się do wywodów apelacji w przedmiocie działań, jakie organ rentowy powinien podjąć na skutek wniosku ubezpieczonego o emeryturę, Sąd odwoławczy wskazuje, że R. S. w dniu 25 listopada 2016 r. złożył wniosek o przyznanie przedmiotowego świadczenia na urzędowym formularzu ZUS RP-1E. W pkt II ppkt 1 tegoż formularza widnieje wyraźny wniosek o „przyznanie emerytury”. Prawidłowo zatem pozwany organ, na skutek omawianego wniosku, wydał decyzję w przedmiocie prawa ubezpieczonego do emerytury. Z całą pewnością nie było podstaw do traktowania go,

jak aktualnie argumentuje wnioskodawca, wyłącznie jako prośby o udzielenie informacji o przysługujących mu prawach.

Jeśli natomiast chodzi o zastrzeżenia ubezpieczonego co do niesprawiedliwości przesłanek emerytury określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach

i rentach z FUS dla osób urodzonych po 1949 roku stwierdzić należy, że obowiązujące w tym względzie, przytoczone przez Sąd I instancji, przepisy stanowią część krajowego porządku prawnego, mają charakter bezwzględnie obowiązujący, a Trybunał Konstytucyjny nie orzekł o ich niezgodności z Konstytucją RP. Wobec powyższego przepisy te znajdują zastosowanie w rozpoznawanej sprawie w pełnym zakresie.

W tym stanie rzeczy, nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji wnioskodawcy i uznając zaskarżony wyrok za prawidłowy, Sąd Apelacyjny, na mocy art. 385 k.p.c., orzekł, jak w sentencji.

SSA Daria Stanek SSA Grażyna Czyżak SSA Iwona Krzeczowska - Lason